

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoR/14/2025
Identifikačné číslo spisu:	1223203556
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1223203556.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony u osoby T. B., B. XX. Y. XXXX, X., J. XXXX/X, zastúpeného procesným opatrovníkom Mgr. Ing. T. T., X., G. XXXX/XX, v konaní o návrhu navrhovateľky - matky U. T., B. XX. K. XXXX, X., J. XXXX/X, zastúpenej advokátkou JUDr. Tatianou Dľhošovou, Bratislava, Lazaretská 23, na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, za účasti účastníka pribratého do konania - otca G.a, B. XX. U. XXXX, J. U., D. U. XXXX/XX, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Pavlovič s.r.o., Bratislava, Ivanská cesta 32B, IČO: 47238526, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69Ps/4/2023, o dovolaní účastníka pribratého do konania - otca G. B. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 21. mája 2025 sp. zn. 15CoPs/18/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 21. mája 2025 č. k. 15CoPs/18/2024-246 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II rozsudkom z 21. augusta 2024 č. k. 69Ps/4/2023 - 172 (ďalej len „súd prvej inštancie“) obmedzil T. B. v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu bližšie špecifikovanom vo výrokovej časti tohto rozhodnutia (výrok I.), za opatrovníka ustanovil U. T. (výrok II.), uložil opatrovníkovi oprávnenie a povinnosť zastupovať opatrovanca v rozsahu obmedzenia spôsobilosti pri uvedených právnych úkonoch a podávať správu o výkone funkcie opatrovníka príslušnému súdu v každom roku (výrok III. a IV.) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok V.).

1.1. Súd prvej inštancie s poukazom na dokazovanie dospel k záveru, že sú u pána T. B. splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, keďže je so základnou diagnózou - detská mozgová obrna ako aj iných pripojených diagnóz absolútne odkázaný na starostlivosť tretích osôb. Súd prvej inštancie ďalej v súlade s § 248 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) ustanovil ako opatrovníka blízku osobu - navrhovateľku/matku, ktorá podľa súdu prvej inštancie zabezpečuje osobnú starostlivosť o syna od narodenia a je najväčší predpoklad, že bude funkciu opatrovníka vykonávať v súlade so záujmom

opatrovancia. Pri otázke opatrovníctva nebola podľa súdu prvej inštancie medzi účastníkmi zhoda, keď ako navrhovateľka tak pribratý účastník navrhovali, aby boli ustanovení za opatrovníka, pričom podľa súdu prvej inštancie boli hlavným dôvodom sporu finančné nároky, a otec posudzovaného ako pribratý účastník požadoval len akési vysporiadanie krívď a finančných nárokov z minulosti. Podľa súdu prvej inštancie sa však obaja rodičia ešte v čase maloletosti syna dohodli, že syna bude zastupovať a spravovať jeho majetok matka - navrhovateľka. Súd prvej inštancie poukázal na to, že sa otec za obdobie viac ako 12 rokov vôbec nedomáhal zmeny pôvodného rozhodnutia a otázku zastupovania syna a spravovania jeho majetku prenechal výlučne na matku, pričom otec ani dlhodobo neplatí na syna výživné v zmysle rozhodnutia súdu. Až v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony sa stali finančné príspevky hlavným motívom sporu o opatrovníctvo. Starostlivosť matky o syna nebola nikdy podľa súdu prvej inštancie spochybnená a ani nebolo preukázané, že by konala v rozpore so záujmami syna, preto za opatrovníka na právne úkony zvolil navrhovateľku, čím zachoval kontinuitu v zastupovaní v rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony. Súd prvej inštancie pritom vychádzal aj z deklarovaného záväzku navrhovateľky, ktorá súhlasila s poskytovaním časti finančných prostriedkov zo štátnych príspevkov otcovi v čase, keď bude zabezpečovať starostlivosť o syna. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie pribratého účastníka rozsudkom z 21. mája 2025 č. k. 15CoPs/18/2024 - 246 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III. a IV. potvrdil a účastníkom nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožnil s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom podľa odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým a právnym záverom a dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom návrhu podstatný význam.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že navrhovateľka spĺňa podmienky pre ustanovenie opatrovníka, keď doposiaľ zabezpečovala potreby svojho syna nielen po fyzickej a materiálnej stránke, ale aj vykonávaním úkonov týkajúcich sa vybavovania záležitostí posudzovaného. Správne podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie podporne prihliadal aj na dohodu rodičov schválenú súdom, na základe ktorej syna zastupovala a spravovala jeho majetok matka, pričom odvolací súd nespochybňoval, že starostlivosť o syna vykonávajú obaja rodičia a to príkladne. Odvolací súd však skonštatoval, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že na strane navrhovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by boli prekážkou a dôvodom pre nevyhovenie jej návrhu na ustanovenie opatrovníka, a odvolacie námietky otca vyhodnotil ako nedôvodné. K poukazu otca na spôsob života navrhovateľky a jeho financovania v čase, kedy starostlivosť o syna vykonával otec, odvolací súd uviedol, že uvedené tvrdenia neboli v konaní preukázané. Rovnako v prípade námietky otca ohľadom vyplácaných príspevkov, ktoré preberá navrhovateľka, odvolací súd prihliadal na výpoveď navrhovateľky a jej prehlásenie ohľadom poskytovania časti príspevkov otcovi, ak sa bude v rovnakom rozsahu podieľať na zabezpečení starostlivosti a potrieb syna. Odvolací súd neuznal námietky otca ohľadom toho, že navrhovateľka po celú dobu od ostatného rozhodnutia súdu nakladala s peňažnými príspevkami poskytovanými synovi štátom nemajú vplyv na zmenu napadnutého rozsudku, pretože predmetom tohto konania nie sú prípadné nároky medzi rodičmi z minulého obdobia. S ďalšími námietkami otca sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadal a odvolací súd sa s jeho závermi stotožnil. Mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa podmienky § 220 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a poukázal na to, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky. Záverom odvolací súd poznamenal, že rozhodol bez nariadenia pojednávania s dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, keď účastníci, a predovšetkým otec nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal účastník pribratý do konania - otec (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Odvolaciemu súdu vyčítal, že v odôvodnení iba doplnil, resp. zopakoval

argumentáciu súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že medzi ním a navrhovateľkou je úplne rovnomerná a vyvážená starostlivosť, a to jednak z hľadiska času venovanému synovi, ako aj z hľadiska zabezpečovania potrieb syna. Napriek tomuto zisteniu však súd prvej inštancie tvrdil, že doposiaľ zabezpečovala potreby svojho syna matka, pričom toto zistenie nezodpovedá vykonanému dokazovaniu v tejto veci. Dovolateľ bol názoru, že jednoznačne preukázal, že minimálne polovicu času starostlivosti vykonáva len zo svojich prostriedkov, čím verifikoval svoju schopnosť a spôsobilosť byť ustanovený synovi za opatrovníka; jeho záujem o opatrovanca je úprimnejší ako je tomu u matky. V zmysle uvedeného sa preto javilo dovolateľovi nepochopiteľné tvrdenie súdu, že príčinou sporu o opatrovníctvo boli finančné nároky. Podľa dovolateľa mali sudy oboch inštancií za preukázané, že otec zabezpečuje starostlivosť a potreby syna zo svojich finančných prostriedkov, ale túto skutočnosť pri rozhodovaní o opatrovníkovi nezohľadnili. Nižšie sudy neposkytli žiadne vysvetlenie ohľadne kritérií, ktoré favorizovali matku pri výbere osoby vhodnej na výkon funkcie opatrovníka; z odôvodnenia nevyplýva ani to, ako sa súd rozhodoval medzi skutočnosťami, ktoré boli účastníkmi tvrdené, a ktoré boli predmetom dokazovania. Dovolateľ nedostal žiadnu odpoveď ani na to, ako sudy odlišili dôkazy, ktoré sú pre prejednávanú vec rozhodné, a ktoré nie. Dovolateľovi tak bolo upreté právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom ako aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd povinnosť podľa § 387 ods. 3 CSP odbil v bodoch 16 a 17, a to tak, že sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie a poukázal na ne. Na základe uvedeného dovolateľ požiadal rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušiť, a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie považuje za neprípustné, nedôvodné a účelové. Podľa navrhovateľky v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne má spočívať dovolateľom tvrdená vada nesprávneho procesného postupu, dovolanie je všeobecné, chýba skutkové tvrdenie v dovolaní akou činnosťou/nečinnosťou alebo opomenutím malo byť právo otca porušené. Odvolací súd podľa navrhovateľky neopakoval dôvody súdu prvej inštancie, avšak v záujme vysporiadania sa s odvolacími námietkami otca doplnil svoje skutkové a právne hodnotenie ktoré je zrozumiteľné. Ku skutkovému stavu navrhovateľka doplnila, že v konaní bolo preukázané, že otec neplatil výživné na syna, a matka výživné nevymáhala ale ponechávala ho otcovi na úhradu nákladov syna v čase, kedy sa o neho staral. Rovnako poukázala na skutočnosť, že po skončení konania plní priebežne uloženú povinnosť opatrovníka a predkladá správy súdu o hospodárení s majetkom syna. Dovolanie je tak podľa navrhovateľky podané len ako dôsledok toho, že dovolateľ odmieta akceptovať závery súdu. Na základe uvedeného požiadala odvolací súd aby dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Konanie o spôsobilosti na právne úkony je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku v ustanoveniach § 231 až § 251. Podľa § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v

tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. V hierarchii postupu dovolacieho prieskumu platí, že dovolací súd najprv skúma prípustnosť dovolania z dôvodu zmätočnosti a až ak namietaný dôvod podľa § 420 CSP preukázaný nie je, pristúpi subsidiárne k prieskumu dovolacieho dôvodu spočívajúceho v správnosti právneho posúdenia veci (§ 421 CSP).

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

16. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho

rozhodnutia.

17. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

18. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, nedostatočné odôvodnenie v súvislosti so zásadnými námietkami nesprávneho právneho posúdenia veci v podanom odvolaní; prijaté závery odvolacieho súdu hodnotí ako arbitrárne, nakoľko odôvodnenie nedalo odpoveď na jeho kľúčové argumenty.

19. Spornou otázkou v prejednávanej veci bolo posúdenie, kto má byť ustanovený za opatrovníka opatrovanca, ktorý bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, či navrhovateľka ako matka opatrovanca alebo dovolateľ ako otec

20. Odvolací súd sa vo svojom odôvodnení ohľadom otázky, kto má byť ustanovený za opatrovníka v podstate obmedzil len na stotožnenie sa s názorom súdu prvej inštancie, že „...je navrhovateľka plne spôsobilá vykonávať funkciu opatrovníka a doposiaľ zabezpečovala potreby svojho syna nie len po fyzickej a materiálnej stránke, ale vykonávaním úkonov týkajúcich sa vybavovania záležitostí posudzovaného, jej syna.“ Následne však odvolací súd vo svojom odôvodnení uviedol, že nespochybňuje, že starostlivosť o syna, ktorý je ťažko zdravotne postihnutý zabezpečujú obaja rodičia a túto vykonávajú príkladne tak, ako potvrdila lekárka posudzovaného. V kontexte uvedeného sa potom javí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je hneď v úvode odôvodnenia nekonzistentné, keď na jednej strane odvolací súd poukazuje na to, že navrhovateľka doteraz zabezpečovala potreby svojho syna a vzápätí uvedie, že starostlivosť o syna zabezpečujú obaja rodičia. Odvolací súd týmto tvrdením v podstatnom zneagoval svoju základnú a jedínú argumentáciu, prečo je matka ustanovená ako opatrovníčka.

21. Súd nižšej inštancie podporne odôvodnil svoje rozhodnutie ustanoviť za opatrovníčku navrhovateľku aj dohodou rodičov schválenú súdom v čase, keď bol posudzovaný ešte maloletý, čím zachovali kontinuitu v zastupovaní a spravovaní majetku navrhovateľkou. Dovolateľ však už v podanom odvolaní (ako aj pred súdom prvej inštancie) argumentoval tým, že každoročne polovicu času starostlivosti o syna zabezpečuje on, a to vrátane hospitalizácii aj v termínoch, keď má byť syn u matky.

22. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva - a medzi účastníkmi to nebolo sporné - že rodičia opatrovanca (dovolateľ aj navrhovateľka) vykonávajú striedavú osobnú starostlivosť, v rámci ktorej každý z nich zabezpečuje starostlivosť o syna v porovnateľnom rozsahu. Dovolací súd preto považuje za problematické, že súdy nižších inštancií túto skutočnosť pri svojich záveroch fakticky opomenuli; nijako sa nevysporiadali s tým, že dovolateľ sa o opatrovanca stará v polovici času, teda v rovnakom merítku ako navrhovateľka, a obmedzili sa len na odkaz na dohodu schválenú súdom, bez jej vecného zhodnotenia vo svetle aktuálneho spôsobu výkonu starostlivosti. Odvolací súd sa taktiež nijako nevysporiadal s námietkou odvolateľa, podľa ktorej súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil príčinu sporu o ustanovenie opatrovníka, keď ju redukoval na otázku finančných nárokov, hoci mal posúdiť predovšetkým úprimnosť a povahu pohnútok oboch rodičov. K tejto výhrade odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko, hoci súd prvej inštancie na uvedené vo svojom odôvodnení výslovne poukázal.

23. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva dostatočne jasne, z akých úvah a dôvodov dospel k záveru, že navrhovateľka je vhodnejšou osobou na výkon funkcie opatrovníka než dovolateľ. Rovnako z neho nemožno zistiť, prečo považoval za nedôvodné konkrétne námietky dovolateľa uvedené v odvolaní - najmä jeho tvrdenia, že zo svojich prostriedkov hradí a zabezpečuje všetky nevyhnutné náklady spojené so starostlivosťou o syna, že osobnú starostlivosť vykonáva polovicu každého mesiaca

a že znáša náklady súvisiace so zariadeniami, ktoré jeho dieťa navštevuje. Odvolací súd sa s týmito tvrdeniami nijako vecne nevysporiadal a obmedzil sa len na konštatovanie o ich nedôvodnosti.

24. Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno odôvodnenie rozhodnutia založiť výlučne na úvahách, pre ktoré navrhovateľka spĺňa podmienky na ustanovenie za opatrovníka, a zároveň opomenúť všetky relevantné dôvody, ktoré by mohli byť v prospech otca (dovolateľa). Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré stojí na princípe „lebo to tak je“, bez uvedenia konkrétnych a preskúmateľných úvah, nespĺňa požiadavku vnútornej konzistentnosti odôvodnenia rozhodnutia.

25. Odvolací súd sa náležitým spôsobom nevysporiadal s podstatnými skutočnosťami namietanými dovolateľom, čím svojím postupom vybočil z rámca princípov materiálneho právneho štátu. Podľa § 387 ods. 3 CSP bolo jeho povinnosťou reagovať na rozhodujúce tvrdenia uvedené v odvolaní a poskytnúť k nim preskúmateľné odôvodnenie. Keďže odvolací súd k týmto otázkam nezaujal buď žiadne, alebo len vnútorné nekonzistentné stanovisko, konanie pred odvolacím súdom bolo zaťažené zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Hoci odvolací súd formálne postupoval podľa § 387 ods. 2 CSP, neaplikoval postup vyžadovaný ustanovením § 387 ods. 3 CSP, čím prekročil limity práva na spravodlivý proces garantovaného článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Takýto deficit odôvodnenia je v judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dlhodobo považovaný za porušenie práva na spravodlivý proces (porov. napr. 5Cdo/204/2011, 4Cdo/120/2019).

26. Keďže dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Náprava zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP), nakoľko to bol odvolací súd, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti.

27. Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení nemôže chýbať žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, ktoré odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posúdi a náležite vyhodnotí. Rozhodnutie odvolacieho súdu musí obsahovať náležitosti uvedené v § 393 CSP, musí byť logické a presvedčivé. Osobitnú pozornosť bude venovať relevantným argumentom odvolateľa v podanom odvolaní, s ktorými sa komplexne vysporiada.

28. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že existencia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP je sama osebe dôvodom na zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal ďalšími dovolacími námietkami dovolateľa a správnosťou právnych záverov (§ 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP), na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie odvolacieho súdu. V prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť zásadného charakteru, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (porov. 1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017). Ak dovolací súd zistí, že dovolanie je prípustné a dôvodné z dôvodov zmätočnosti, nemusí už skúmať uplatnený dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP a napadnuté rozhodnutie musí zrušiť (m. m. II. ÚS 89/2018, IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 589/2021).

29. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.